

חקת (קרה בחו"ל)
תשפ"ב
גליון 99

דער ריינער קוואל

דעם רבינ'ס עיכס

אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין
וואס דא האט זיך גיטאן (שיהר"ן ר"ט)

א גוטן שבת פאר אלע לעכטיגע קינדער.

באפריינדעט. דערפאר האבן אלע געוויינט ביי די פטירה פון אהרן הכהן.

לאמיר זען א שטיקל פון הייליגן רבי'ן אין תורה כ"ז וואו דער רבי רעדט וועגן שלום, וואס מען קען אויפטון וועט מען איז בשלום מיט יעדן איד און מען האט זיך ליב, און עס איז דא צווישן אידישע קינדער אהבה. דער רבי איז מגלה אין די תורה אזא לשון: "לויט די שלום וואס איז דא אין דור אזוי קען מען ציען די גאנצע וועלט צו דינען דעם אויבערשטן, א דור וואס עס איז פארהאן שלום צווישן די מענטשן, קענען זיי רעדן איינער מיטן צווייטן. און די מענטשן זענען חוקר, איינער מיט צווייטן, זיי טראכטן, זיי פארשטן, וואס איז דער תכלית פון דער גאנצער וועלט, פון אלע נארישקייטן אויף דער וועלט".

די וואך דערציילט אונז די הייליגע תורה וועגן די פטירה - די הסתלקות פון אהרן הכהן. דער אויבערשטער האט אים געהייסן ארויפגיין צום הר החר, און משה רבינו האט אים אויסגעטון זיינע בגדי הכהונה, און אנגעטון פאר זיין זון אלעזר, און אהרן הכהן איז דארט נסתלק געווארן.

דערציילט די תורה: "ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויכבו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל" זאגט רש"י הקדוש "אלע האבן געוויינט", מענער, פרויען, ווייל אהרן איז געווען א אוהב שלום ורודף שלום, ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו - ער האט געברענגט ליבשאפט און געמאכט שלום צווישן צוויי מענטשן אדער מאן און ווייב וואס האבן זיך געקריגט, דעריבער האבן אלע געוויינט.

אהרן הכהן איז געקומען

צו איינעם פון די וואס קריגן זיך און אים געזאגט: "דו ווייסט דער איד מיט וועמען די קריגסט זיך האט דיר ליב, יענער חלש'ט פאר דיר, ער האט א גרויס צער אז ער האט דיר געטשעפעט!",

דער חבר פּרעגט פון אהרן, אזוי?! אזוי האט ער געזאגט, ער האט מיר יא ליב?! אזוי איז ער געגאנגען צום צווייטן, און אים אויף געזאגט: "דיין חבר האט צער, ער קען נישט שלאפן ביינאכט אז ער האט דיר געטשעפעט", אזוי האבן ביידע חברים תשובה געטון און זענען געווארן צוריק

די חברים זענען מסביר איינער פארן צווייטן דעם אמת אז סוף פל סוף ביים ענדע וועט נישט בלייבן פון א מענטש גארנישט, נאר וואס ער האט זיך צוגעגרייט די תורה ומצוות פאר נאך זיין פטירה צום עולם הנצחי, אזוי ווי חז"ל זאגן אין מסכת אבות, אין מלוין לו לאדם, עס באגלייט נישט דעם מענטש נאך זיין הונדערט און צוואנציג יאר, לא פסוף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות - נישט קיין דימאנטן נישט קיין שפילערייען, נאר איין זאך, תורה ומעשים טובים בלבד. און אויב

א אידישער גלח

איינמאל, ווען דער עושר ר' אליעזר האט זיך אויסגערעדט זיין הארץ פאר אפאר אידן, האט ער זיי געפרעגט: "וואס וועט זיין מיין סוף? וועלן די חברה קומען אויף מייענע שפירן און מיר צונעמען מיין האב און גוטס?"

"דו דאגה'סט! דער רבי וועט זיכער אכטונג געבן אויף דיר!", האבן זיי אים געענטפערט מיט א זיכערקייט: ווייל דו שטיצט דער רבי'נס מענטשן!

אזוי איז טאקע געווען, איין טאג האבן אריינמארשירט צו אים אין שטוב א גרופע סאלדאטן, מיט זייער אויבערהארטן אינ שפיץ, און געפאדערט פון אים א ליסטע פון אלע זיינע פארמעגנס, ער האט זיי עס גלייך איבערגעגעבן, גלייך דערויף האט דער הויפט זייערער געבעטן פון ר' אליעזר זיינע פרייוואטע דאקומענטן, האט ער דאס אויף איבערגעגעבן.

פלוצלינג האט זיך דער אויפזעער אויסגעדרייט צו זיינע סאלדאטן און רופט אויס:

"וואס זוכן מיר בכלל אין זיין שטוב? ער איז דאך בכלל נישט קיין איינוואוינער פון רוסלאנד! ער איז דאך א פרעמדער מענטש!", די סאלדאטן האבן זיך זאפארט אויסגעדרייט און ארויס פון זיין פאלאץ.

ר' אליעזר איז געבליבן שטיין ערשטוינד, און נישט געוואוסט צו האט ער טאקע ריכטיג געהערט.

ר' אליעזר אקערמאן וועלכער האט געוואוינט אין שטאט חיפה, פלעגט קומען יעדעס יאר צום קבוץ פון אונזערע לייט אויף ראש השנה. ער פלעגט דערציילן די געשיכטע וויאזוי ער איז נתקרב געווארן צום הייליגן רבי'ן, ומעשה שהיה כן היה: דער אויבערשטער האט באשאנקען ר' אליעזר מיט אסאך מזל, ער איז געווען א גרויסער עושר און האט פארמאגט זייער א גרויסע פארמעגן.

דאס איז געווען אין די צייטן ווען עס איז פארגעקומען די איבערקערענישן אין רוסלאנד,

ווען די קאמעניסטן האבן איבערגענומען דאס בענקל און האבן געפירט דאס לאנד מיט א שטייפע האנט. האט ר' אליעזר געשפייזט פון זיינע געלט עטליכע משפחות פון אונזערע לייט וואס האבן נישט געוואלט ארבעטן אום שבת, פון זיין זייט איז דאס געווען זייער א גרויסע מסירת נפש, ווייל ער האט געוואוסט אז עס וועט נאך קומען א צייט וואס ער וועט אויך דארפן אוועקגעבן זיין גאנצער פארמעגן פאר דער רעגירונג, און ווער ווייסט אויב ער וועט נאך בלייבן ביים לעבן, ווייל ווי באוואוסט פלעגן די פאלשעוויקעס הרג'נען אלע עשירים.

איין אמשה'ס

דער באשעסער באווייט וואלונדער
פאר זיינע ליבס קינדער

מען לייגט זיך שפעט.... פארפאסט מען צומארגנס
די פאס און מען פארט מיט די קליינע קינדער א
שעה שפעטער... דאס האט מיר נאך צוגעגעבן
צו מיין פחד און איך האב זיך געזעצט אויפן בעט
אויסרופנדיג: "מאמי, איך גיי נישט היינט אין תדר!"
נאך דאס פעלט מיר אויס, דער רבי וועט נאך זען מיין
'שפעט צעטל' מיט אלע מיינע טענות אז איך קען יא
אדער נישט צוויי בלאט, און די טענה און יענע טענה,
איך בין אזא אפגעפרעגטער אינגל! איך קען נישט
גיין אין תדר... בשום אופן...

"העלא!!", הער איך ווי מיין מאמע רעדט אריין
אין טעלעפאן צו אן אומבאקאנטן נומער וואס איז
ארויפגעקומען אויפן פענסטערל פונעם טעלעפאן,
אבער איך זע אז זי רעדט צו א באקאנטן איד. דאס איז
מיין פעטער פון ארץ ישראל, כמעט וואס ער קלינג
איר נישט א געווענליכן טאג, אפּשער ערב יום פפור
אדער פאר ער גייט צו דער חפה פון זיין קינד, קלינג
ער זיך וואונטשן, וואס איז פונקט יעצט געשען?!

מיין מאמע האט נישט געקענט רעדן רואיג צו אים,
ווען זי שטייט דא זעבן מיר און מיין טרויער האט מיר
באטראפן, זי רעדט צום פעטער, אבער נישט מיט א
זיכערע קול, ווען אינמיטן לייגט זיך דעם טעלעפאן
אויף מיין אויער, און זאגט פארן פעטער רעדט צו
משה'לע, ער גייט שוין נאך אפאר מינוט אין תדר.

מיין פעטער האט געהאט אין פארגיסט פון זיך עפעס א
גליון (דעם רבי'נס ליכט) און ליינט ארויס פון דארט
און שרייט מיר אריין אין טעלעפאן. "מוישי זאלסט

חזקה פון יענעם עק וועלט

די וואך איז חזרה, מיין מנהל [משגיח] האט געלאזט
וויסן אז אלע קינדער אין חדר דארפן חזר'ן דרייצן
בלאט גמרא און דערנאך וועט מען גיין צו א רב [ד'ן]
זיך פארהערן.

איך בין זייער א שעמעוודיגער אינגל, בין איך
געווארן זייער איבערגענומען אז אפּשער וועלן אלע
קינדער פון חדר זען אז איך קען נישט, איך קען זיך
פארשעמען. איך האב זייער געוויינט און געווען
פארלוירן, נאכדערצו ווען דער מנהל פארהערט יעדן
צווייטן טאג צוויי בלאט, זיך אנצוגרייטן ווען מען
וועט צום ענדע גיין צום ד'ן און זיך פארהערן אלע
דרייצן בלאט.

מיין מאמע האט מיר געפרעגט צו איך קען נישט
טרעפן איינער א גוטער אינגל וואס זאל זיין מיין
חברותא צו קענען חזר'ן די בלעטער?! מיין ענטפער
איז געווען: "נאר איין אינגל איז דא וואס קען זייער
גוט די גמרא, און אלע קינדער כאפן אים אויס, און
זאגן אים צו גוטע זאכן, ער זאל חזר'ן מיט זיי!!!" עס
איז מיר געווען עק וועלט איך האב נישט געוואלט
גיין אין תדר בשום אופן.

מיין מאמע האט געזען אויף מיר אז עפעס איז
נישט אין ארדענונג, זי האט מיר פרובירט העלפן
און געבעטן איך זאל זיך אויסרעדן פאר איר, זי האט
געטראכט פון אלע סארטן עצות, זי האט מתפלל
געווען פאר מיר, און געטראכט פון שרייבן א בריוו צו
מיין רבי מען זאל מיר נישט פארהערן, אויך האט זי
פארגעשלאגן אז מיין עלטערער ברודער וואס לערנט
אין פולל זאל עס לערנען מיט מיר אין די ליידיגע צייט
נאכן חדר, אזוי וועל איך נישט זיין אונטערשטעליג.

די שמועס מיט מיין מאמע איז פארגעקומען
שפעט ביינאכט נאכדעם וואס מיין מאמע איז
אהיימגעקומען פון א חתונה. פארשטייט זיך אז

גוט". פון אַרץ ישׂראל קלניגט ער ספּעציעל צו דיר!
 איך האב געגלייבט טאקע וואס מיין פעטער זאגט,
 דאס איז נישט קיין מקרה, דאס מאכט זיך נישט יעדן
 טאג, איך געדענק נישט ווען איך האב גערעדט צו
 דעם פעטער בעפאר, אזא קלארע רוף פון הימל!
 יא, איך מוישי, דער אויבערשטער וויל מיין עבודה,
 עס גייט מיר אריין אין אויער, איך לויף שוין אין
 תּוֹרָה...."

קינדער, זייטס מתפלל פאר מיר איך זאל גוט קענען
 ביים פאררער!

מוישי, ברוקלין ניו יארק

האסט א מעשה'לע?

02-5-3333-72 #5 קנעפל 1-518-329-9149

וויסן דער אויבערשטער האט דיר ליב!! ער האט
 ליב דיין פאות, דיין קאפעלע, ער טשאטשקעט זיך
 מיט דיר, ער וויל דיך זייער!!", און ער האט דאס
 נישט נאר פארגעליינט, נאר ארויסגעזאגט פון טיפן
 הארץ, גלייך צו מיין הערצעלע!

איך האב געשוויגן, אבער עס איז מיר אדורך אין אלע
 ביינער!! איך האב נישט געקענט צוריקענטפערן
 גארנישט, ווען מיין מאמע שרייט מיר אריין: "דער
 אויבערשטער האט געשיקט א שליח פווען אַרץ
 ישׂראל זאל דיר מודיע זיין אז דער באשעפער וויל
 דיך און האט פון דיר הנאה, יא פון דיר האט ער
 הנאה, וויאזוי דו קוקסט אויס! וואס דו טוסט איז

די צווייטע מעשה וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט

**דער מלך
 איז דער קייזער**

~3~

דעם ים. טאמער מוז מען אמאל אנטלויפן
 אויף דעם ים. (דריבער האט ער גינאלט אז זי
 זאל גינאלט ווערן מיט דעם אויר פון דעם
 ים) איז דער בן מלך גיגאנגען מיט זיין ווייב
 און מיט די שרי מלוכה. און האבין זיך גילאזט
 אויף א שיף און זענען דארט זייער פרייליך

ויהי היום און עס איז גיווען א מלך. דער מלך
 האט גיהאט א בן יחיד. און ער האט אים חתונה
 גימאכט. און האט אים אפ גיגעבין די מלוכה.
 אמאל האט ער גיזאגט צום פאטער. ער וויל
 גיין זיך שפאצירן מיט זיין ווייב אויף דעם ים.
 כדי זי זאל גינאלט ווערן מיט דעם אויר פון

בריל און האט זי גיהאלטן אקעגן זיין מוח ביי
עס האט אים גיברייט אין מוח. איז ער אראפ
גיפאלן אין ים אריין.

ווי ער איז אראפ גיפאלן איז דארט (אין זיין
שיף) גיווארין א גרויס געפולדער. און האבין
נישט גוואוסט וואס צו טאן ווי אזוי קערט מען
זיך אום אהים. ווארן דער מלך וועט שטארבן
פאר צער. האבין זיי זיך מיישב גיווען. זיי
וועלן צו גיין צו דער שיף וואס זיי זעהן
(דהיינו צו דער שיף פון דער בת קיסר) טאמער
איז דארט דא עפעס א דאקטאר וואס ער וועט
זיי קענען געבין איין עצה.

זענען זיי צו גיגאנגען. און האבין צו זיי
גיזאגט (דהיינו צו די מענשן וואס זענען גיווען
אויף דער שיף פון דער בת קיסר) אז זיי זאלן
קיין מורא ניט האבין. ווארין זיי וועלן זיי גאר
ניט טון. און האבן זיי גיפרעגט. טאמער איז
צווישן אייך דא איין דאקטאר וואס ער זאל
אונז געבין איין עצה. און האבן זיי דער ציילט
די גאנצע מעשה. און אז דער בן מלך איז אריין
גיפאלן אין ים אריין.

האט די בת קיסר גיזאגט אז מען זאל אים
ארויס נעמען פון דעם ים. זענען זיי גיגאנגען
און האבין אים גיפונען און האבין אים ארויס
גינומען. האט די בת קיסר גינומען דעם דפק
אין דער האנד. און האט גיזאגט דער מוח איז
אים פאר ברענט גיווארן. זענען זיי גיגאנגען און
האבין צו ריסן דעם מוח. האבין זיי גיזעהן אז
עס איז אזוי ווי זי האט גיזאגט. זענען זיי זייער
נבהל גיווארין (דהיינו עס איז ביי זיי זייער א
גרויס חידוש גיווען ווי דער דאקטאר דהיינו
די בת קיסר האט אזוי צו גיטראפין) און האבין
זי גיבעטן. אז זי זאל מיט זיי אין איינעם גיין
צו זיי אהיים. וועט זי זיין א דאקטאר ביי דעם

גיווען און האבין דארט זייער גישטיפט. דער
נאך האבין זיי גיזאגט זיי זאלן אלע אויסטון
זייערע קליידער. האבין זיי אזוי גיטאן. און עס
איז אויף זיי מער ניט גיבליבען נאר דאס העמד.
און האבין זיך גיפרובט איטליכער ווער עס
וועט זיך קענען ארויף חאפן אויף דעם זעגיל
בוים. האט זיך דער בן מלך ארויף גיריטן אויף
דעם זעגיל בוים.

דער ווייל איז די בת קיסר הנ"ל אן גיקומען
מיט איר שיף און זי האט גיזעהן די שיף (פון
דעם בן מלך מיט די שרי מלוכה) האט זי אין
דער תחילה מורא גיהאט צו צוגיין. דער נאך
איז זי גיקומען נאענט אביסל האט זי גיזעהן אז
זיי שטיפן זייער האט זי פאר שטאנען אז דאס
איז ניט קיין גולנים.

האט זי אן גיהויבן צו צו גיין נענטער. האט
זיך אן גירופין די בת קיסר צו אירע מענשן
איך קען אראפ ווארפן דעם פליח אין ים אריין
(דהיינו דעם בן מלך וואס ער האט זיך גיריטן
ארויף צו גיין אויף דעם זעגיל בוים) ווארין
דער בן מלך האט גיהאט א פליח אויף דעם
קאפ. האבין זיי צו איר גיזאגט ווי איז דאס
מעגליך מיר זענען זייער ווייט פון זיי. האט זי
זיי גיענפערט זי האט א ברען בריל און דורך
דעם וועט זי אים אראפ ווארפן. און זי האט זיך
מיישב גיווען זי וועט אים ניט אראפ ווארפן
ביז ער וועט ארויף קומען (העט ארויף) אויף
דעם שפיץ פון דעם זעגיל בוים. ווארין כל זמן
ער איז אין מיטן. אז ער וועט פאלן וועט ער
פאלן אין דעם שיף אריין. אבער אז ער וועט
ארויף אז ער וועט פאלן וועט ער פאלן אין
ים אריין.

האט זי גיווארט ביז ער איז ארויף אויף דעם
שפיץ זעגיל בוים. האט זי גינומען די ברען

מִלֶּךָ. און וועט ביי אים זייער חשוב זיין. האט זי ניט גינאלט און זי האט גיזאגט. זי איז גאר קיין דאקטאר ניט נאר זי וויסט אזוי די זאכן.

און די לייט פון דער שיף פון דעם בן מִלֶּךָ הנ"ל האבין שוין ניט גינאלט אום קערין זיך אהיים. זענען גיגאנגען די בייידע שיפין אן איינעם. איז זייער גיפעלין די שרי מלוכה. אז זייער מלכה (דהיינו דאס ווייב פון דעם בן מִלֶּךָ) זאל נעמן דעם דאקטאר (דהיינו די בת קיסר וואס זי איז גיגאנגען גיקלייט ווי א זכר און זיי האבין גימיינט אז דאס איז א דאקטאר) מחמת זיי האבין גיזעהן אז ער איז א גרויסער חכם זייער. דרום האבן זיי גינאלט אז די מלכה זאל נעמען דעם דאקטאר (דהיינו די בת קיסר) און ער זאל ביי זיי ווערין מלך. און זייער אלטין מִלֶּךָ (דהיינו דעם פאטער פון דעם מִלֶּךָ) זאלין זיי הרגינען.

נאר זיי האבין זיך גישעמט דאס צו ריידן דער מלכה. אז זי זאל נעמען א דאקטאר. דער מלכה איז אבער אויך זייער גיפעלן אז זי זאל נעמען דעם דאקטאר. נאר זי האט מורא גיהאט פאר דער מדינה. טאמער וועלין זיי ניט וועלן אז ער זאל זיין מלך. האבין זיי זיך מיישב גיווען זיי זאלין מאכן באלין (דהיינו סעודות) כדי ביי דעם טרונק בשעת חדרה זאל מען קענען דער פון שמוסין. האבין זיי גימאכט א באל ביי איטליכען אין א באזונדערין טאג.

אז עס איז גיקומען דער באל פון דעם דאקטאר (דהיינו די בת קיסר) האט ער זיי גיגעבין פון זיין וויין וואס ער האט גיהאט פנ"ל זענען זיי שיכור גינארן. בשעת חדרה. האבין זיך די שרי מלוכה אן גירופין. וואס פאר א שיינקייט דאס וואלט גיווען. אז די מלכה זאל נעמען דעם דאקטאר. האט זיך דער דאקטאר (דהיינו די בת קיסר) אן גירופן עס וואלט בוודאי זייער שייין

גיווען נאר אז מען זאל דאס ריידן ניט מיט איין פאר טרונקין מויל. די מלכה האט זיך אויך אן גירופן עס וואלט זייער שייין גיווען אז זי זאל נעמען דעם דאקטאר. נאר די מדינה זאל דרויף מסכים זיין. האט זיך ווידער דער דאקטאר אן גירופין. עס וואלט בוודאי זייער שייין גיווען נאר אז מען זאל דאס ריידן ניט מיט קיין פאר טרונקין מויל. נאך דעם אז זיי האבין זיך אויס גיניכטערט פון דעם שכרות. האבין זיך דער מאנט די שרים. וואס זיי האבין דא גיזאגט. און האבין זיך גישעמט פאר דער מלכה. וואס זיי האבין אזוינס גיזאגט. נאר זיי האבין זיך מיישב גיווען. די מלכה אליין האט דוה אויך דאס גיזאגט. און די מלכה האט זיך אויך גישעמט פאר זיי. נאר זי האט זיך מיישב גיווען זיי אליין האבין דוה אויך דאס גיזאגט. דער ווייל האט מען אן גיהויבן דער פון צו שמוסין. איז אזוי גיבליבן. האבן זיי זיך מתחתן גיווען די מלכה מיט דעם דאקטאר (דהיינו מיט דער בת קיסר וואס זיי האבן גימיינט אז דאס איז איין דאקטאר פנ"ל) און זענען גיגאנגען אהיים צו זייער מדינה.

ווי די מדינה האט דער זעהן אז זיי קומען זענען זיי זייער פרייליך גינארין. ווארין עס איז שוין גיווען א לאנגע צייט. אז דער בן מִלֶּךָ איז אנוועק מיט דער שיף. און מיהאט ניט גוואוסט ווי ער איז. און דער אלטער מלך איז דער ווייל גישטארבין. איי זיי זענען גיקומען. דער ווייל האבין זיי דער זעהן אז דער בן מִלֶּךָ וואס ער איז גיוועזין זייער מלך איז ניט דא. האבן זיי גיפרעגט (דהיינו די מדינה האט גיפרעגט) ווי איז אונזער מלך. האבן זיי דערציילט זיי די גאנצע מעשה. אז דער בן מִלֶּךָ איז שוין לאנג גישטארבן און אז זיי האבין שוין אויף גינעמען איין נייעם מלך דעם וואס ער גייט מיט זיי

(דהיינו דעם דאקטאר דאס איז די בת קיסר) האט זיך די מדינה זייער גיפרייט וואס זיי האבן שוין איין נייעם מלך.

דער מלך (דהיינו די בת קיסר) האט גיהייסן אויס רופין אין אלע מדינות אז ווי עס גיפינט זיך ערגעץ א גר אדער א בורח דהיינו איין אנטלאפינער אדער א פארטריבנער זאלין זיי אלע קומען אויף דער חתונה עס זאל איינער פון זיי ניט אפ גיין. וועלן זיי נעמען גרויסע מתנות. ווידער האט גיהייסן דער מלך (דהיינו די בת קיסר) אז מען זאל מאכין ארום דער גאנצער שטאט קוואלין ארום און ארום. כדי אז איינער וועט וועלן א טרונק טון זאל ער ניט באדארפן אוועק גיין א טרונק טון. נאר איטליכער זאל גיפינען א קוואל לעבין זיך. נאך האט דער מלך (דהיינו די בת קיסר) גיהייסן אז מען זאל זיין צורה אפ מאלין ביי איטליכן קוואל. און מזאל שטעלין שומרים. זיי זאלין היטן באים אז איינער וועט קומען און וועט זיך שטארק צו קוקין צו דער צורה (דהיינו צו דעם פאטרעט פון דעם מלך דאס איז די בת קיסר כנ"ל) און וועט מאכין א שלעכט פנים זאל מען דעם מענשן חאפין און מען זאל אים איין זעצין אין דער תפיסה.

האט מען אלץ אזוי גיטאן. זענען אן גיקומען די אלע דריי (דהיינו דער ערשטער בן מלך וואס ער איז דער רעכטער חתן פון דער בת קיסר) וואס זי איז דא מלך גיווארין. און דער זון פון דעם סוחר (וואס דער פאטער האט אים פאר טריבן איבער דער בת קיסר וואס זי איז פון איהם אנטלופען גיווארין כנ"ל) און דער מלך וואס מען האט אים פאר טריבן (אויף איבער דער בת קיסר וואס זי איז פון אים אנטל ופן גיווארין מיט די עלעף פאניס כנ"ל) און

איטליכער פון די דריי האט דער קענט אז דאס איז איר צורה. און האבין זיך זייער צוגיקוקט און האבין זיך דער מאנט און האבן זיך זייער מצער גיווען. האט מען זיי גיחאפט אין דער תפיסה אריין.

בשעת חתונה האט דער מלך גיהייסן (דהיינו די בת קיסר) אז מען זאל די שבוים ברענגען פאר אים האט מען גיבראכט די אלע דריי. האט זי זיי דער קענט און זיי האבין זי נישט דער קענט מחמת זי איז גיגאנגען אן גיטאן ווי איין מאנצביל. האט זיך אן גירופן די בת קיסר און האט גיזאגט דו מלך דיך האט מען פאר טריבען איבער די עלעף פאניס וואס זיי זענען פארפאלן גיווארין נאדיר אפ דיינע פאניס. קער דיך אום אהיים צו דיין מדינה און צו דיין מלוכה.

דו סוחר (פלומר פריר האט זי גירעט צום מלך. היינט האט זי אן גיהויבן צו ריידין צום בן הסוחר הנ"ל) דיך האט דיין טאטע פאר טריבן איבער דער שיף מיט דער סחורה וואס עס איז פאר פאלן גיווארין (כנ"ל) נאדיר אפ דיין שיף מיט גאר דער סחורה. און דער פאר וואס דיין געלד איז אזוי לאנג אויסן גיווען דער פאר האסטו היינט מער עשירות אין דער שיף כפלי כפלים מער פון פריר (ווארין היינט איז נאך גיווען אין דער שיף דאס גרויסע עשירות פון די רוצחים כנ"ל)

און דו בן מלך (דהיינו דער ערשטער בן מלך וואס ער איז באמת דער חתן) קום אהער לאמיר אהיים פארין. האבין זיי זיך אום גיקערט אהיים. אמן ואמן.

א
טשוכעפאכע
אדער א קאפל?!

וואו קומט אריין א

טשוכעפאכע אין רבי'נס

ליכט? און א קאפל קומט יא אריין? יא, א קאפל ווייסן דאך אלע קינדער אז א אידיש קינד דאך זיך זייער פרייען אז ער גייט א קאפל, עס ברענגט יראת שמים, ביי ערליכע אידן האט מען מקפיד געווען צו גיין אביסל א גרעסערע קאפל עס זאל גוט צודעקן דאס קעפעלע, די תורה זאל נישט ארויספליען פון מח!

אבער א טשוכעפאכע דאך קריכן צווישן די טריקענע בייער אין וואלד! נישט אזוי?

איך וועל ענק נישט לאזן צו לאנג נייעריג. שבת נאכמיטאג האב איך געזען צוויי אינגלעך לערנען א חסידיש ספר, נאכן ענדיגן לערנען גייט צו א אינגערמאן צו אייער פון די צוויי קינדער, מיר וועלן אים רופן הערשי און זאגט אים: "אה! אזא שיינע זאך קינדער לערנען אזוי געשמאק אינאיינעם, דער אויבערשטער האט אזא נחת רוח פון דיר הערשי, פון דיין קאפל, פון דיין פאות!", דער אינגערמאן האט אים באגאסן מיט שיינע ווערטער אז עס איז געגאנגען א ריח פון שמו אפרסמון. הערשי ציט צוריק זיין פלייצע, און הייבט אן אויף פארקערט: "נע! איך בין גארנישט מיט גארנישט, מיין דאווענען איז קוים טפעס ווערד, מיין שבת, נע! א צעקראצטע זאך". און די צוויי אינגלעך האבן פארמאכט די ספרים און זענען ארויס פון שול.

אויפן וועג ארויס באגעגענען זיי אין חצר ווי עס

קריכט אויף דער ערד א טשוכעפאכע, אבער נישט קיין קליינער בחור, ער איז געווען גאר גרויס און ברייט, עס האט אויסגעזען אז ער שלעפט זיך שוין אויף דער וועלט עטליכע פערציג יאר, און הערשי איז ארויס פון זיינע גלייזן, ער שפרינגט ארום און מאכט קולות פון פרייד, ער איז מסביר מיט אלע קאלירן ווי אזוי מען קען וויסן אויף די קעסטעלעך פונעם רוקן ווי אלט ער איז. הערשי ווייזט פאר זיינע חברים ווי אזוי די טשוכעפאכע באהאלט זיך מען זאל איר נישט שעדיגן, און איין ווארט, הערשי איז פריש און מינסטער זיינע אויגן גלאנצן און טאנצן ארום און ארום ווי א דריידל.

"הא! הערשי, איך זע אז דו ביסט פיל מיט חיות, די האסט נאך דיין אינגע בלוטן וואס נעמען אויף יעדע זאך מיט איבערראשונג און צויבער", רופט זיך אן דער אינגערמאן: "הערשי, אפער קענסטו אויך ניצן דעם זעלבן התלהבות און ברען אויף דיין נקודות טובות און מצוות וואס דו האסט פריער זיך נישט געשפירט געשמאק זיך צו משדך זיין מיט זיי?"

לאמיר זען הערשי, קום פארצייל מיר די מעשה וויאזוי מען האט ארויסגענומען היינט אינדערפרי דעם ספר תורה און דו ביסט צוגעגאנגען מיט א געפיל פון יראה און נאנטקייט צו די הייליגע תורה און זוכה געווען צו געבן א קוש, שפעטער האט מען איר ארויסגענומען פונעם שיינעם מענטעלע און א איד מיט א טלית האט עס אויפגעהויבן זייער הויך, און אלע ארומיגע האבן געוויזן אויף די אותיות. פארצייל מיר וועגן דיין שיינע שבת'דיגע ציצית וואס דו טראגסט, אה אזא שיינער מלבוש, הערליך שייין! דו האסט זיך אזוי שייין צוזינגען ביי כתר! אזא מתיקות!

איך גלייב הערשי אז דו מיט דיין ברייטע שפראך קענסטו פארציילן און פארציילן גאר שיינע מעשיות

מיט נייגער. פון היינט, וועסטו באמערקן אויך דיר
 און אין זיינע ארומיגע שיינע נקודות, לעכטיגע
 נקודות, גוטע פונקטן, מעשים טובים, מצוה'לעך
 תנועה'לעך וואס דו האלטסט און איי טו פארן
 אויבערשטן, דו וועסט דאס באלעבן און הנאה
 האבן דערפון, אז דיין פאות און קאפל, ציצית
 א.א.וו. וועלן גלאנצן און האבן א פרישע באדייט,
 עס וועט דיר פרייליך מאכן, און אריינבלאזן א
 פרישע גייסט.

וואס איז היינט געווען אין שול און צו וואס דו
 האסט יא זוכה געווען. נאר איין זאך, דו דארפסט
 האבן אמונה אין דיר און גלייבן אז דו האסט יא
 שייכות צו די אלע זאכן און מאכן דערפון א גאנץ
 געשעפט.

אויף א טשוכעפאכע ביזטו א גאנצער מבין ווייל
 דו קענסט זיך טאקע זייער גוט אויס אין אלע
 סארטן חיות, אלע דינע חברים הערן דיך אויס

די צווייטע מעשה - דער מלך און דער קיסר (3) (סוף)

- ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ט.** וואס האבן די שרים געזאגט ביי די באל פון דעם דאקטער?
 וואספארא שיינקייט וואלט געווען אז די מלכה זאל
 זעמען דעם דאקטער
 וואו גוט וואלט געווען ווען מהר"ג דעם אלטן מלך
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- י.** וואס האט זיך דער דאקטער אנגערופן?
 זייער גוט
 זייער גוט נאר מ'זאל דאס רעדן אין קעניגליכן פאלאץ
 עס וואלט זייער שיין געווען נאר מ'זאל דאס רעדן
 נישט מיט א פארטרונקענעם מויל
- יא.** וויפיל מאל שטייט אין די מעשה די פריערדיגע ענטפער
 פון דער דאקטער?
 איין מאל
 צוויי מאל
 דריי מאל
- יב.** האבן זיך די מלכה און דער דאקטער מתחתן געווען?
 יא
 ניין
 די מלכה האט זיך משדך געווען מיט דעם בן הסוחר
- יג.** האט טאך דער מלך געלעבט ווען די מלכה און דער
 דאקטער זענען אנגעקומען?
 יא
 ער איז געווען קראנק
 ניין
- יד.** וועם האט דער דאקטער געהייסן קומען אויף די חתונה?
 אלע אנטלאפענע
 אלע פארטריבענע
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- טו.** וועמען האט מען גענומען אין תפיסה?
 דער מלך וואס האט געברענגט די עלעף פאנעס
 דער בן הסוחר
 דער ערשטער בן מלך, דער בן הסוחר, און דער מלך
 וואס האט געברענגט די עלעף פאנעס
- טז.** וואס האט די בת קיסר געזאגט פאר דעם בן המלך ביי די
 חתונה?
 גיי צוריק צו דיין דלאנד מיט די עלעף פאנעס
 נעם די שיף מיט די סחורה
 קום אהער לאמיר אהיים פארן

- א.** אינמיטן די מעשה דערציילט דער רבי אויף א מלך
 וויפיל קינדער האט דער מלך געהאט?
 א בן יחיד
 זעקס זון
 ער האט בכלל נישט געהאט קיין קינדער
- ב.** וואס האט דער מלך געטון פאר זיין זון?
 ער האט אים קודם אפגעגעבן די מלוכה און נאכדעם
 אים חתונה געמאכט
 ער האט אים קודם חתונה געמאכט און נאכדעם
 אפגעגעבן די מלוכה
 ער האט אים נאר איבערגעגעבן די מלוכה
- ג.** וואס איז די סיבה וואס דער בן מלך האט געזאגט - אז
 וועגן דעם, וויל ער גיין אויפ'ן ים?
 כדי זי זאל זיין געוואוינט צו דער לופט פון דער ים
 ווייל אפשר וועט מען אמאל דארפן אנטלויפן אין ים
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ד.** וועלכע האר האט דער בן מלך געהאט אויפ'ן קאפ?
 שווארצע
 ווייסע
 ער האט געהאט א פליח
- ה.** וויאזוי האט די בת קיסר אריינגעווארפן דעם בן מלך אין
 ים?
 דורך כישוף
 זי האט אויף אים געווארפן א שטיין
 דורך א ברען בריל
- ו.** ווען האט זי געמאכט ער זאל אריינפאלן אין ים?
 גלייך ווען ער האט אנגעהויבן ארויף גיין אויף די זעגל
 בוים
 ווען ער איז געווען אינמיטן זעגל בוים
 ווען ער איז שוין געווען אויפ'ן שפיץ זעגל בוים
- ז.** האט די בת קיסר געזאגט אז זי איז א דאקטער, אדער
 נישט?
 יא! אז זי איז א דאקטער
 זי איז אמאל געווען א דאקטער
 אז זי איז נישט קיין דאקטער
- ח.** וואס איז געפעלן פאר די שרי המלוכה?
 אז זייער מלכה זאל חתונה האבן מיט דעם דאקטער און
 דער דאקטער וועט זיין מלך
 אז זי זאלן הרגענען דעם אלטן מלך

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72

1-518-329-9149 646-518-1095

קום העלף אן אידישן גלח!"

ר' אליעזר איז טאקע געגאנגען מיט דעם איד זיך טרעפן מיטן אזויגערופענעם אידישן גלח. זיי קומען אריין צום גלח אין שטוב און באגעגענען זיך אנטשטאט מיט אן עלטערער איד, וועלכער פארברענגט על התורה ועל העבודה. האט דער אלטער איד דערציילט אז ער איז פון די קינדער וואס זענען פארקאפט געווארן דורך דעם צאר ניקאלאי, במשך זיינע אינגע יארן האט ער אינגאנצן פארגעסן פון זיין אידישקייט, און האט געדינט אין מיליטער צוזאמען מיט נאך אידישע קינדער.

ער איז אנגעקומען אין די אוניווערזיטעט וואס דער צאר ניקאלאי האט אויפגעשטעלט אין די קלויסטערס. איינמאל האבן זיי געהאט זייער א שווערע פארהער, און קיינער פון זיינע חברים - די גוים זענען עס נישט אריבער, נאר ער, דער איד איז געווען דער איינציגסטער וואס האט עס אדורכגעמאכט. איז געשטאנען דארט א עלטערע גלח'טע וועלכע איז געווען זייער געלערנט, און האט זיך אנגערופן: "דער האט א אידישע קאפ!".

זינט דעם פאסירונג האט ער אנגעהויבן זיך נאכפרעגן וואס איז דאס אידישקייט און וואס מיינט דאס א איד, ביז ער האט זיך דערוואוסט זיין אמת'ער יחוס, און אזוי האט ער צוריק געכאפט צום דרך התורה, און צום הייליגן באשעפער.

פארשטייט זיך אז מער איז ער קיין גלח נישט געווען, נאר ער האט צוריקגעקערט צום אידישן וועג, מיטן גאנצן הארץ.

שפעטער איז דער אויפזעער אליינס צוריקגעקומען - אן זיינע באגלייטער, אין שטוב פון ר' אליעזר און אים געזאגט: "קוק אהער, אויב וואלט איך דיר צוגענומען אלע דיינע פארמעגנס וואלט איך גארנישט געהאט פון דעם, ווייל אלעס וואלט סייזוי געגאנגען גלייך צו די קאסעס פון די קאמעניסטישע רעגירונג, אנדעם וואס איך זאל באקומען אפילו איין פראצענט פון דעם, דערפאר בעט איך דיר, וויבאלד איך האב געראטעוועט דיין גאנצער פארמעגן, זאלסטו מיר שענקען איין פאר באקוועמע שטיוול".

מיט גרויס שמחה לויפט ר' אליעזר אריין אין שטוב און ברענגט אים ארויס צוויי פאר טייערע שטיוול און דערלאנגט עס פארן אויפזעער.

ר' אליעזר האט געהאט גרויס התפעלות פון דעם גרויסן נס, איינזעענדיג אז די רייד פון אונזערע לייט וואס האבן געזאגט אז אין זכות וואס ער שטיצט דעם רבי'נס לייט וועט ער זיכער געראטעוועט ווערן איז טאקע מקים געווארן.

ר' אליעזר האט זיך נאכמער געצויגן צום רבי'נס מענטשן און געווארן מער איינגעבאקן אין רבי'נס חדר.

• • •

עס איז אמאל צוגעקומען א איד צו ר' אליעזר און אים געזאגט: "דו ביסט דאך א גרויסער עושר, א גרויסער בעל צדקה, איך האב פאר דיר א זעלטענע געלעגנהייט,

עבֿודָה פֿון תּפֿלה, נְקוּדוֹת טוֹבוֹת, תּוֹרָה, שְׁמִחָה, התעוֹררוֹת, התתְזַקוּת, חֲצוֹת, אֶסְאֵף פֿאַרשִׁידענע עבֿודוֹת פֿאַרמאַגן מיר, טאַר מער אַבער חס וְשְׁלוֹם נִישַׁט אַוועקמאַכן קיינעם, אַלע חֲבָרִים זענען חֲשׁוֹב, יעדער וויל דעם אויבערשטן מיט זיין נְקוּדָה וואס איז שׂיְיָ פֿאַר זיין נְשָׁמָה, מער טאַר חֲלִילָה נִישַׁט לאַכן פֿון אַ חֲבֵר, נאַר מְכַבֵּד זיין די חֲבָרִים, לִיב האָבן אַלע חֲבָרִים.

מען זעט טאַקע ווען די בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זענען געקומען צו יַעֲקֹב אַבִּינוּ, האט ער געמיינט אז אַפְשָׁר האָבן זיי אַפְשָׁר אַ שְׁנוּי אין זייערע דעות, האָבן זיי געזאַגט נײַן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הער אונזער טאַטע יִשְׂרָאֵל, ה' אַלְקֵינוּ ה' אֶחָד, דער אויבערשטער איז אַיִנֶס. אזוי אויף ביי אונז אַלע חֲבָרִים שׂרײַען דעם זעלבן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, די זעלבע תּוֹרָה, די זעלבע שְׁבֵת קוֹדֶשׁ, די אַמוּנָה אין באַשעפֿער, עס איז דאַ חִלּוּקִים, אַבער דער עיקר איז די אַהֲבָה.

דער אַרײַן הקדוש האט געזאַגט: "אויב וואלט געווען אַהֲבַת חֲבָרִים וואלט שוין פֿון לאַנג געקומען די גאַוּלָה". דער אַרײַן האט געווארנט מען זאל זאַגן יעדן טאַג פֿאַרן דאווענען: "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך", לִיב האָבן אַ חֲבֵר, פֿאַרגייען פֿאַר אַ חֲבֵר אַ גוֹט וואַרט, אַ שְׁמִיכָל, אַיִם געבן אַ גוֹטע זאַף. דוּרְכֵּדֶם וועלן מיר מקרב זיין די גאַוּלָה, אזוי ווי דער רבי זאַגט דא אין תּוֹרָה כ"ז אז די גאַוּלָה קומט דוּרְךָ שְׁלוֹם.

דער אויבערשטער זאל העלפֿן אז מיר זאלן זען די שׂיְיִנְקײט פֿון אונזערע חֲבָרִים און זיך קענען צאַמקומען, דוּרְכֵּדֶם וועלן מיר זוכה זיין בְּקִרְוֵב מִמֶּשׁ צו בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ וועלכער ווערט גערופן 'שׂר שְׁלוֹם', עס וועט זיין שְׁלוֹם צווישן די חֲבָרִים, וועט זיין די גאַוּלָה השְׁלָמָה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

חֲזָקוּ וַאֲמָצוּ, אַ פֿרײַלִּיכן שְׁבֵת

איינער רעדט מיט'ן צווייטן וועגן דעם תּכְלִית, דוּרְכֵּדֶם וואַרפֿן אַלע אַוועק די נאַרשִׁקײטן, אַלע דְמִיוֹנוֹת, געלט מיט כְּבוֹד, א.א.וו. און מען איז זיך מתקרב צום אַמֶת, און מען מען קערט זיך צום אויבערשטן, צו תּוֹרָה און עבֿודת השֵׁם.

טאַמער אַבער חֲלִילָה עס איז נִישַׁט דא קיין שְׁלוֹם, און כָּל שְׁכֵן אויב עס איז פֿאַרהאַן אַ מַחְלֻקַת חס וְשְׁלוֹם צווישן צוויי חֲבָרִים, אַדער צוויי קבוצות, אַזי אין מתועדין יחד זע עס זע, מען קען זיך נִישַׁט דוּרְכֵּקוּמֶען, מען קען זיך נִישַׁט צוזאַמען קומען, ואַין אַחַד מדְבַר עִם חֲבֵרוֹ מִהַתְּכַלִּית, מען קען נִישַׁט רעדן מיטן חֲבֵר פֿונעם תּכְלִית, וַאֲפִלוּ כְּשִׁמְתוּעִדִים יחד אַפִּילוּ מען קומט זיך שוין נא צינורף, אין נְכֻסִים דְבָרֵיו בְּלֵב חֲבֵרוֹ, די דיבורים גייט נִישַׁט אַרײַן אין חֲבֵר'ס האַרץ, מַחֲמַת נְצַחוֹן, ווייל יעדער איינער וויל אויספֿירן.

כי מַחְלֻקַת וַנְצַחוֹן אינו סוֹבֵל האַמֶת, איינער וואס וויל נְצַחוֹן קען נִישַׁט סוֹבֵל זיין דעם אַמֶת, ווייל ער וויל אויספֿירן. נמצא שעקר התרחקות מהשם יתברך של רב בני-אדם היא על-ידי המחלוקת שנתרבה עקשו בעוונותינו הרבים. המקום ירחם. ווייל אויב אַלע וואלטן זיך דוּרְכֵּקעקומען צוזאַמען, וועלט מען געזען אז באַמֶת ווילן אַלע דינען דעם אויבערשטן. (עי תורה כ"ב)

ר' נתן זאַגט אין לקוטי הלכות, אז די תּלְמִידֵי בעל שֵׁם הַקְדוֹשׁ האָבן געהאט איין רבי, אַבער יעדער תּלְמִיד האט געהאט אַן אַנדערע עבֿודָה, איינער איז געווען שְׁטאַרק אין חֶסֶד, איינער האט געמאַכט פֿדיון שְׁבוּיִם, איינער האט אַרײַנגעלייגט כּוֹחוֹת און געדאוונט עטליכע שְׁעָה, איינער האט געדאוונט שְׁנַעַל און שְׁטִיל, ביי איין תּלְמִיד איז געווען מער תּוֹרָה, יעדער תּלְמִיד איז געגאַנגען מיט זיין עבֿודת השֵׁם, אַבער באַמֶת זענען אַלע געווען אונטער איין רבי.

אזוי אויך ביי אונז דאַרף מען וויסן, אז הגם דער רבי האט אונז געגעבן פֿאַרשִׁידענע עבֿודות, די

בעזר השם

א דאנק פאר אלע קינדער וואס האבן אריינגערופן מיט נקודות טובות

איך בין משתדל יעדע נאכט צו לייגן נעגל וואסער נעבן מיין בעט בדי איך זאל נישט דארפן אראפגיין פון בעט אן נעגל וואסער

די וואך האב איך געשפאנדזשעט (געוואשן) אין אונזער בנין לכבוד שבת

ב"ה איך בין משתדל אז יעדער זאך וואס איז מיר שווער, דאנק איך דעם אויבערשטן און איך בין מתפלל אויף דעם.

די נקודה טובה מייענע איז, אז יעדע וואך שבת לייך איך דעם רביניס ליכט, עס גיבט מיר חזק צום הייליגן רביין

איך בין זיך אזוי פחיה מיט נקודות טובות, אז גלייך ווען איך שטיי אויף, פאר ווען איך טו עפעס פריי איך זיך מיט די מצוה פון נעגל וואסער, אז דער אויבערשטער האט מיר פקדש געווען צו זיין א חלק פון זיין פאלק. אליעזר

איך וויל זאגן מייענע נקודות טובות: איך האב ליב צו גיין אין חדר, איך האב ליב צו לערנען תורה, איך בין געווען אין אופאן פאר זיבן יאר.

יענע וואך פרייטאג האב איך געמאכט די בחינות אויף די ספורי מעשייות פון רביניס ליכט עס גיבט מיר חזק אויף דעם רביניס ספרים

איך שטארק זיך מיט די ווערטער פון הייליגן רביין: "מען טאר זיך נישט פייאש זיין". ראובן

איך דאנק דעם באשעפער אז איך בין געבוירן אין א אידישע שטוב

איך האב זיך איינגעהערט אין בתה ווערן דער רבי האט געלערנט ברטנרא אויף די משניות. מרדכי דוד, בית שמש

איך פאך צען מינוט התבודדות איך זאל קענען אנהויבן גיין אין חברה (פתימדיס)

היינט האב איך געגעבן צדקה.

ווען עס ווערט מיר שווער אויבן הארצן, ווער איך פרייליך מיטן טראכטן אז איך בין א גרסלבער אינגל.

איך האב ליב צו לערנען תורה, איך גיי מיט ציצית, איך גיי אנגעטון א קאפל מרדכי

איך וויל פאכן 5 מינוט התבודדות אונטערן דעקע פאר ווער עס דארף א רפואה

